

КРИСТОФЪР ТОЛКИН

ПРЕДГОВОР

Превод от английски: Любомир Николов, 2007

chitanka.info

Безспорно има много читатели на „Властелинът на пръстените“, за които легендите за Древните дни (както бяха публикувани под различна форма в „Силмарилион“, „Недовършени предания“ и „История на Средната земя“) са съвсем непознати, освен може би със славата си на странни и трудни четива, както по форма, така и по съдържание. По тази причина отдавна смятах, че има основания да представя бащиния ми удължен вариант на легендата за Децата на Хурин като независимо произведение между отделни корици, с минимум редакторска намеса, и най-вече като цялостно повествование без пропуски или прекъсвания, ако това може да се извърши без изопачаване или допълнително съчинителство, въпреки недовършеното състояние, в което са останали някои части.

Мислех си, че ако историята за участта на Турин и Ниенор, рожби на Хурин и Морвен, може да бъде представена по такъв начин, ще се отвори прозорец към сцена и действие в една непозната Средна земя — разказ ярък и непосредствен, ала замислен като предание от древни епохи: потъналите земи отвъд Сините планини, където Дървобрад бродел в своята младост, и животът на Турин Турамбар в Дор-ломин, Дориат, Нарготронд и Бретилския лес.

Следователно тази книга е насочена преди всичко към такива читатели, които навярно си спомнят, че бронята на Корубана е тъй ужасно корава, та „нямаше човешка сила, която да пробие тия гнусни гънки — дори джудже или елф да бяха изковали стоманата, дори да я стискаше десницата на Берен или Турин“, или че в Ломидол Елронд споменава Турин пред Фродо като „могъщ приятел на елфите от древността“; но не знаят повече за него.

Когато бил млад, през годините на Първата световна война и много преди да се появи и намек за преданията, които щели да оформят повествованието на „Хобитът“ и „Властелинът на пръстените“, баща ми започнал да пише поредица от разкази, която нарекъл „Книга на изгубените легенди“. Това бил първият му опит в творческата литература, и то солиден, защото макар цикълът да останал недовършен, в него има четиринайсет напълно готови разказа. Именно в „Книга на изгубените легенди“ за пръв път в повествованието се появили Боговете или Валарите; елфите и хората

като Чеда на Илуватар (Създателя); Мелкор-Моргот, Великият враг; Балрози и орки; и земите, където се разиграват Преданията: Валинор, „земя на Боговете“ отвъд западния океан и „Големите земи“ (по-късно наречени „Средната земя“ между моретата на изток и запад).

От „Изгубените легенди“ три са най-дълги и цялостни, като и трите са свързани както с хората, така и с елфите: „Легенда за Тинувиел“ (която се появява в съкратен вид във „Властелинът на пръстените“ като предание за Берен и Лутиен, което Арагорн разказва пред хобитите на Бурния връх; написана е от баща ми през 1917 г.), „Турамбар и Фоалок“ (очевидно Турин Турамбар и Драконът са съществували през 1919 година, ако не и по-рано), и „Падането на Гондолин“ (1916–17). В един често цитиран откъс от дълго писмо, описващо творчеството му през 1951 г., три години преди издаването на „Задругата на пръстена“, баща ми разказва за ранните си амбиции: „преди много, много години (вече отдавна не съм тъй наперен) имах намерение да създам цикъл от повече или по-малко свързани легенди, с обхват от необятното и космогоничното до нивото на романтична приказка — по-малките да се градят върху по-малките, свързани със земята, а по-малките да черпят величие от обширния декор... Някои от големите легенди написах изцяло, други оставих само във вид на планове и наброски“.

От този спомен личи, че още в самото начало част от идеята му за онова, което по-късно се превърна в „Силмарилион“, е изисквала някои „легенди“ да бъдат разказани в далеч по-пълна форма; и наистина, в същото писмо от 1951 г. той изрично споменава трите истории, които посочих по-горе като най-дълги в „Книга на изгубените легенди“. В случая разказът за Берен и Лутиен е наречен „главната от историите в «Силмарилион»“ и баща ми говори за него така: „историята (според мен красива и могъща) е героично-романтична приказка, четивна сама по себе си, със съвсем малко най-обща сведения за историческия фон. Но тя представлява и основно свързващо звено в цикъла и, извадена от него, губи пълното си значение“. „Има и други истории, почти също тъй завършени — продължава той — и също тъй независими, и все пак свързани с общото повествование“: това са „Децата на Хурин“ и „Падането на Гондолин“.

От думите на баща ми изглежда безспорно, че ако би могъл да постигне окончателни и завършени повествования в желанието от него мащаб, той е виждал трите „Велики легенди“ за Древните дни (Берен и Лутиен, Децата на Хурин и Падането на Гондолин) като достатъчно завършени сами по себе си, за да не изискват познаване на големия сбор от легенди, известен под името „Силмарилион“. От друга страна, както отбелязва баща ми на същото място, разказът за Децата на Хурин е неразделна част от историята на елфите и хората в Древните дни и се налага голям брой отпратки към събития и обстоятелства от това по-голямо повествование.

Би било изцяло против идеята на настоящата книга да обременим нейното четене с изобилие от бележки, даващи информация за личности и събития, които така или иначе рядко имат сериозно значение за непосредствения ход на сюжета. Би било полезно обаче тук-там да се предлага подобна помощ и затова дадох във Въведението много кратка обрисовка на Белерианд и неговите народи към края на Древните дни, когато се раждат Турин и Ниенор; а освен карта на Белерианд и земите на север включих списък на всички имена, срещани в текста, със съвсем лаконични сведения за всекиго и опростени родословия.

В края на книгата има Приложение в две части: първата засяга опитите на баща ми да постигне окончателна форма на трите предания, а втората е свързана със съставянето на текста от настоящата книга, в редица отношения твърде различен от онзи в „Недовършени предания“.

Много съм благодарен на сина си Адам Толкин за безценната помощ при подготовката и съставянето на материала от Въведението и Приложението, както и за прехвърлянето на книгата в страховития (поне за мен) свят на електрониката.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.